

Webinar organizat de EY: E-Factura – urmatorul pas spre digitalizarea fiscala în România

La finele lunii iulie 2023, Consiliul UE a aprobat derogarea privind adoptarea e-Factura generalizata în România cu aplicabilitate pentru perioada 1 ianuarie 2024 – 31 decembrie 2026. Este așteptata legislația naționala prin care trebuie stabilite cel puțin data de la care intervine obligația e-Factura și categoriile de operatori economici care trebuie sa se conformeze noilor reguli. Chiar si in lipsa acestor parametri, firmele românești nu vor avea foarte mult timp la dispoziție, astfel încât ar trebui sa înceapa deja demersurile pentru implementarea RO e-Factura. Aproape un sfert dintre companiile românești spun ca au nevoie de până la 6 luni pentru a implementa sistemul RO e-Factura, dar majoritatea cred ca au nevoie de mai mult timp, astfel: 45% dintre acestea au indicat un interval de 6 luni până la 1 an și 25% au menționat un interval între 1 și 2 ani, potrivit celui mai recent sondaj din cadrul webinarului organizat de EY marți, 22.08.2023

Cât de pregatite sunt companiile românești pentru a implementa sistemul RO e-Factura începând cu 1 ianuarie 2024, care sunt necunoscutele în etapa premergătoare trecerii la noul sistem, care sunt implicațiile pentru companiile care nu sunt înrolate în prezent în sistemul RO e-Factura, rezultatele așteptate de autoritățile fiscale urmare implementării e-Factura, dar si care este practica altor state membre ale UE privind e-Factura, au fost principalele teme de discutie abordate în cadrul webinarului organizat marți, 22.08.2023.

La sfârșitul lunii iulie a.c., Consiliul Uniunii Europene a acordat României derogarea de a adopta facturarea electronica obligatorie, decizia fiind aplicabila pentru perioada 1 ianuarie 2024 – 31 decembrie 2026. Astfel, sistemul RO e-Factura ar putea deveni obligatoriu la nivel generalizat, cel mai devreme începând cu 1 ianuarie 2024, pentru tranzacțiile între firmele stabilite în România.

„Niciunde nu am vazut o transformare mai accelerata a raportarilor fiscale în format digital decât în România. SAF-T, RO-transport, e-Factura pentru bunuri cu risc fiscal ridicat și canalul B2G și iata-ne acum în așteptarea urmatorilor pași pentru factura electronica B2B la nivel generalizat”, a precizat moderatorul webinarului, Georgiana Iancu, Partener, Coordonator Practica de Taxe Indirecte și Digitalizare Fiscala EY România.

În așteptarea legislatiei nationale, sunt o serie de aspecte pentru care se asteapta clarificari din partea autoritatilor, începând cu data de la care se va adopta e-Factura, daca se va lua în considerare extinderea raportarii datelor din facturi prin platforma RO e-Factura care se aplica în prezent bunurilor cu risc fiscal ridicat la nivel generalizat sau, dimpotriva, daca se va adopta înca de la bun început platforma RO e-Factura ca unic canal de facturare. Consecintele nerespectarii termenelor de adoptare (deducerea TVA, potientiale contravenții sau stimulente în cazul conformarii în termen) sau daca se are în vedere o implementare etapizata sunt alte aspecte foarte importante pentru care mediul de afaceri asteapta clarificari prin legislatia ce urmeaza sa fie adoptata.

În spiritul derogarii primite de România din partea Consiliului UE, directia asteptata ar fi aceea ca singurul mesaj care dobândește calitatea de factura sa fie cel transmis electronic prin sistemul RO e- Factura. Pe de alta parte, în contextul în care România are la dispozitie doar trei ani în care e-Factura sa devina aplicabila la nivel generalizat, poate fi luata în considerare si alternativa implementarii (poate pe o perioada de tranzitie) a unui sistem în care datele din facturile emise sa fie raportate prin sistemul RO e-Factura (asa cum se întâmpla acum în cazul

bunurilor cu risc fiscal ridicat), astfel încât în paralel furnizorii să își comunice facturile către clienți prin canalul agreat comercial.

Prezent la webinarul EY, reprezentantul Ministerului de Finanțe, Iulian Ardeleanu, Director General, Direcția Generală de Legislație Fiscală și Reglementări Vamale și Contabile, a reiterat faptul că, începând cu anul 2024, în România se va aplica cu certitudine o variantă din cele două.

Experiența privind facturarea electronică la nivelul UE arată situații diferite. Astfel, Italia a fost primul stat care a implementat e-Factura, urmând Polonia, Franța și Germania. Italia a implementat în mai puțin de un an, iar practica celorlalte state arată că au avut nevoie de circa doi ani. Germania a obținut derogarea din partea Consiliului UE odată cu România, termenul propus spre implementare fiind anul 2026.

Georgiana Constantin, Senior Manager, Taxe indirecte, EY România: *„În privința implementării e-Facturii generalizate în relația B2B, este important să ne uităm și la ceea ce au făcut alte state membre din UE. Italia, Polonia și Franța au început de ceva vreme demersurile pentru adoptarea e-Facturii la nivel generalizat, România și Germania tocmai ce au obținut derogarea Consiliului UE. O analiză a celor mai bune practici privind e-Factura la nivelul UE ar trebui să contribuie la așezarea unui sistem cât mai eficient, odată ce se trece către e-Factura la nivel generalizat. Principalele direcții observate sunt: timpul pe care țările și l-au luat pentru implementarea e-Facturii - între 9 luni până la 2 ani și jumătate, implementare etapizată în funcție de categoriile de contribuabili - Franța, Polonia, Italia, precum și e-Factura ca document original pentru tranzacțiile domestice”.*

Aspecte concrete privind implementarea e-Facturii la nivel generalizat, detaliate împreună cu reprezentanții autorităților, s-au referit la obiectivele E-Facturii, perioada și modalitatea de implementare, calendarul de implementare, etapizare precum și implicațiile în cazul neadoptării e-Facturii la termen.

„Principalul obiectiv, pentru autorități, al trecerii la sistemul e-Factura, este cel al prevenirii și combaterii fraudei, pentru că vom avea posibilitatea identificării tuturor neconcordanțelor aparute în datele raportate de contribuabili și vom putea interveni în timp real pentru remedierea acestora. La fel de important este obiectivul creșterii transparenței fiscale, mai ales în zona achizițiilor publice. Implementarea sistemului e-Factura este, de altfel, benefic pentru ambele părți, autorități și mediul de afaceri, care va avea la dispoziție un foarte bun instrument de lucru, atât în relația cu statul, cât și în relația cu ceilalți parteneri de afaceri”, a explicat Iulian Ardeleanu, Director General, Direcția Generală de Legislație Fiscală și Reglementări Vamale și Contabile, Ministerul Finanțelor.

La rândul său, Antoine Avram - Director General, Unitatea de Management al Informației, ANAF a menționat faptul că *„ANAF asigură cheltuielile publice printr-o colectare eficientă, pentru care trebuie să avem o administrare fiscală digitalizată. Factura electronică reprezintă un element dintr-un întreg al digitalizării fiscale. În conținutul facturii regăsim date valoroase, date despre contribuabili, sume ce urmează a fi încasate, bunuri ce vor fi livrate, informații importante în activitatea de colectare. Trebuie să devenim cea mai performantă agenție fiscală din UE. Urmărim să realizăm un profil al contribuabilului, în stânga patrimoniul, în dreapta obligația fiscală, între care trebuie să existe un echilibru perfect”.*

Albert Fruth - Șef Birou, Elaborare Strategii și Informatizare - Unitatea de Management al Informației, ANAF a menționat faptul că *„Proiectul e-Factura a fost demarat conceptual în anul 2020, fiind desfășurate mai multe activități la începutul anului 2021 și a intrat în linie dreaptă din noiembrie 2021, când platforma RO e-Factura a devenit disponibilă pentru agenții economice. Detaliile care susțin facturarea electronică se regăsesc atât pe site-ul ANAF, cât și pe cel al Ministerului Finanțelor Publice, unde este postat și link către asro.ro, de unde se poate descărca în mod gratuit standardul european de facturare electronică ce stă la baza RO e-Factura”.*

Facturarea electronica ar trebui sa contribuie semnificativ, nu doar în România, ci la nivelul administrațiilor fiscale internaționale la reducerea decalajului de TVA, dar și la îmbunătățirea capabilităților de management al riscului. *„Cât privește detectarea timpurie a schemelor de fraudă, desprindem atât în contextul discuțiilor privind e-Factura cu reprezentanții administrației fiscale din România, cât și din discuțiile la nivelul UE pentru adoptarea pachetului ViDA - TVA în era digitala, o preocupare pentru a crea o legatura între bunuri/servicii, factura și plata”, a concluzionat Georgiana Iancu.*

„Companiile noi care vor trebui sa se conformeze vor avea nevoie de investiții în noi sisteme IT și de pregătire personal, dar și la nivelul autoritaților vor trebui resurse pentru a ne pregăti pentru înrolarea eficienta a companiilor. Analizam daca acest lucru sa se faca în etape, astfel încât sa integram eficient e-Factura în sistemul fiscal din România. Nu se pune acum problema unor sancțiuni pentru cei care nu vor reuși o conformare perfecta, pentru ca interesul nostru este sa avem cât mai multe companii în sistem”, a mai precizat Iulian Ardeleanu, Director General, Direcția Generala de Legislație Fiscala și Reglementari Vamale și Contabile, Ministerul Finantelor.

Legat de acordarea unei perioade de gratie, faptul ca va urma implementarea e-Factura începând de anul viitor a fost anuntat de catre autorități înca de-acum doi ani, a explicat în continuare reprezentantul MF, *„iar mediul de afaceri a fost informat ca am solicitat derogarea de la CE și am obținut-o, pentru intervalul 1 ianuarie 2024, timp de trei ani, deci nu se mai pune problema unei perioade de grație în trecerea la acest sistem. Între timp, pentru a facilita modul de raportare pentru companii, analizam variante de lucru cu declarații pre-completate, de exemplu decontul TVA, dar și altele”, a spus aceasta.*

Pe parcursul webinarului EY, a fost relansat sondajul de la finele lunii iunie 2023, pentru a lua pulsul mediului de afaceri și a vedea cât de pregătite sunt companiile din România sa adopte e-Factura. Astfel, 83% din respondenți spun ca nu sunt pregătiți sa aplice factura electronica la nivel generalizat de la 1 ianuarie 2024.

Întrebat care ar fi un interval considerat rezonabil pentru conformarea la regulile de facturare electronica prin intermediul platformei RO e-Factura de la data publicării legislației, companiile au indicat astfel: 25% din respondenți s-ar putea încadra într-un termen de până la 6 luni. Majoritatea însa au nevoie de mai mult timp, astfel ca 45% din companii au nevoie de 6 luni până la 1 an și 25% din companii au nevoie de 1 până la 2 ani.

Puține sunt companiile carora le-ar trebui mai mult de 2 ani, respectiv doar 5%, în scadere de la 20% cât indica sondajul facut de EY la finele lunii iunie 2023, *„ceea ce poate sa însemne și ca, odata ce Consiliul UE a avizat favorabil derogarea solicitata de România, companiile au început deja analiza și demersurile pentru conformarea la noile cerințe de facturare”, a explicat Georgiana Iancu.*

“Concluzia principala care se desprinde din webinarul susținut alături de invitații noștri din cadrul Ministerului de Finanțe și ANAF, este aceea ca, odata ce se va trece catre e-Factura la nivel generalizat în spiritul derogării primite din partea Consiliului UE, e-Factura devine singurul exemplar care sa susțină deducerea TVA. Or, acest lucru prezinta o importanța majora pentru companii. Așadar, recomand companiilor sa trateze implementarea e-Factura nu doar dintr-o perspectiva de soluție IT, ci sa ia în calcul toate implicațiile fiscale, dar și pe cele de natura comerciala, precum și o analiza de business detaliata pornind de la standardul de facturare electronica”, a concluzionat Georgiana Iancu în încheierea webinarului.